

Focus

2008: a kultúrák közötti párbeszéd európai éve

Gyorsan globalizálódó világunkban, a különböző kultúrák, hagyományok és eszmények soha nem tapasztalt módon lépnek kölcsönhatásba egymással. A kultúrák közötti párbeszéd európai éve célja, hogy sokszínű és bonyolult világunkban a párbeszéd és a megismerés eszközével élve Európa népei közelebb kerülhessenek egymáshoz. Az unió mindmáig egyetlen választott testületként, az Európai Parlament teljes mellszélességgel támogatja az évet: idén egy sor kiemelkedő személyiséget tette tiszteletét a Házban.

A kultúrák közötti párbeszéd európai évét hivatalosan január 8-án nyitották meg Szlovénia fővárosában, Ljubljanában. Az év folyamán számos esemény várta az európai polgárokat mind a 27 tagállamban. Az alábbi cikkösszeállításunkban arról tudhat meg további részleteket, hogy az európai év keretében milyen kiemelkedő személyiségek látogattak el az Európai Parlamentbe, valamint betekintést nyerhet a parlament interkulturális filmfesztiváljába is.

Pöttering: „a remény és a derűlátás része életünknek”

Az alábbiakban Hans-Gert Pöttering, az EP elnöke válaszol arra a kérdésre, hogyan járulhat hozzá a parlament a kultúrák közötti párbeszéd előmozdításához.

A jövő esztendő a kultúrák közötti párbeszéd éve lesz. Mint említette, ez mandátumának központi eleme. Miért olyan fontos ez a téma Önnek?

A kultúrák közötti megértés alapvető fontosságú a világbékéhez. Különösképpen a nyugati és az arab/ iszlám világ közötti kapcsolatok lesznek meghatározóak a XXI. században. Mély meggyőződésem szerint nem hagyhatjuk, hogy a terrorizmus meggyökerezhessen. Egyes terroristák azt állítják, hogy azért nyúlnak erőszakhoz, mivel az iszlám azt tanítja nekik. Ez elfogadhatatlan, mivel az iszlám önmagában békés vallás.

Sosem felejttem el Anvar Szadat néhai egyiptomi elnöknek az Európai Parlamentben elmondott beszédét, amelyben nyomatékosan leszögezte: az igazi iszlám a béke vallása. Meg kell ragadnunk a lehetőséget, hogy kapcsolatba lépjünk az iszlám világ jóakarató embereivel. Ha ekképp teszünk, az egyesek által előre-jósolt „civilizációk összeütközése” nem fog bekövetkezni. Ezért tehát a mi felelősségünk fejleszteni ezt a párbeszédet, amelynek azonban a kölcsönös tolerancián és igazságon kell alapulnia. Ez nem lehet „egyirányú utca”.

Néha úgy tűnik, kevés ok van reménykedni. Derűlátó-e abban a tekintetben, hogy a dolgok valójában jobbra fordulhatnak?

Látott már borúlátó embert győzni? Derűlátónak kell lennünk. Keresztényként, úgy mondanám, a remény és a derűlátás életünk része. Csak akkor lehetünk sikeresek és érhetjük el céljainkat, ha hiszünk bennük. Vegyük például az európai integrációs folyamatot. Abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy 1979 óta az Európai Parlamentben lehetek. Ekkor még sokan nem gondolták volna, hogy Európa újraegyesül, lesz egy erős Európai Parlamentünk, egy erős európai valutánk — mégis mindezt elértük. Nem egy év alatt, hanem kemény munkával, jó szándékkal és mások együttműködésével. Derűlátó vagyok tehát a kultúrák közötti párbeszéd sikerét illetően.

Satguru Baba Hardev Ji az EP-ben: az emberiséget szeretve imádni Istent

Szeptember 26-án az EP-be látogatott Satguru Baba Hardev Ji, indiai spirituális vezető Neena Gill, az EP Indiával fenntartott kapcsolatokért felelős küldöttségének elnöke meghívására. Brüsszeli látogatása során találkozott Hans-Gert Pötteringgel, az EP elnökével is. A találkozó szervesen illeszkedik a 2008-ra tervezett kultúrák közötti párbeszéd európai évének rendezvénysorozatába. Satguru Baba Hardev Ji milliók által követett szellemi mozgalma az egyetemes testvériség eszméjét hirdeti.

„Meg vagyok róla győződve, hogy a békés és toleráns együttélést hirdető vallási vezetők hatalmas mértékben járulhatnak hozzá társadalmainkhoz. Különösen üdvözlöm Satguru Baba Ji mozgalmanak a délkelet-ázsiai vallásközi párbeszéd előmozdítására irányuló kezdeményezését. Módszerére, miszerint különböző vallások vezetői találkoznak, hogy megvitassák a spiritualitás szerepét az egyetemes emberi értékek előmozdításában, Európában is példaként tekintünk” — hangoztatta Hans-Gert Pöttering házelnök a megbeszélést követően.

Az alábbiakban Satguru Baba Hardev Ji, indiai spirituális vezetővel beszélgetünk az EP strasbourgi épületében tudásról, szellemiségről, valamint a népek és kultúrák békés egymás mellett éléséről.

Őszentsége, éppen most találkozott Hans-Gert Pötteringgel, az Európai Parlament elnökével. Mi az értelme az ehhez hasonló, szellemi és politikai vezetők közötti találkozóknak? Milyen üzenetet kívánt átadni az EP elnökének?

Főként a Nirankari Misszió elveiről és értékeiről tárgyaltunk az egyetemes testvériség megteremtése érdekében. Az emberi teremtményekre összpontosítunk, éljenek azok Európában vagy Indiában, tudatosítva, hogy az emberiségnek békésen kell együtt élnie.

Tekintve, hogy a politikusok kormányokat és intézményeket vezetnek, nagyon nagy szerepük van. Szerepük nem csak az ország ügyeinek intézésére korlátozódik, de emberi dimenziót is megtestesítenek. Pöttering házelnökkel a politika szellemi oldalát vitattuk meg, valamint az emberek közötti harmónia megteremtésének lehetséges módjait.

2008 a kultúrák közötti párbeszéd európai éve lesz. Mozgalma toleranciát és az emberek közötti tiszteletet hirdet. A mai Európát, valamint az Ön tapasztalatát tekintve, hogyan élhetnek harmonikusan együtt különböző etnikai, kulturális és vallási csoportjaink?

A szeretet és az együttérzés hoz bennünket közelebb egymáshoz. Az emberek természetüknél és különböző érdekeiknél fogva nem kollektívek. Ami valódi testvériséget eredményezhet az Isten egylényegűsége, amit mindenkinek fel kell ismerni. A misszióinkban vannak hinduk, keresztények, muzulmánok, szikhek, különböző élettörténetek, több mint 17 nyelv és 83 dialektus — én csak Indiára összpontosítok.

Hasonló Európához, ahol 23 nyelvet használnak az Európai Parlamentben. Tehát amikor a nyelvi vagy egyéb okokat nézzük, különbségek vannak, és ez a sokszínűség. Akárcsak Önök, mi is azt mondjuk: ahhoz, hogy közelebb hozzuk egymáshoz az embereket „egységre van szükség a sokszínűségben”. Az a helyes, ha ezen dolgozunk. Amikor különböző kultúrák találkoznak, együtt kell virágozniuk. A kertben sem mondja a rózsza a tulipánnak, hogy „te nem létezel”.

Sokak szerint Európában válságban van a spiritualitás, ami a templomok látogatottságának csökkenésével hozható összefüggésbe. Nézete szerint, ez megnehezíti, vagy megkönnyíti a békés multikulturális társadalom létrehozásának megvalósítását?

Ez kissé megnehezíti a dolgokat. Többet nyom a latba az élet anyagi oldala, az emberek nagyobb jelentőséget tulajdonítanak a kézzelfogható eredményeknek. Kevésbé látogatják a hagyományos kegyhelyeket. De a vallás valójában az emberiség, a szeretet és az együttérzés vallása. Egyszer egy indiai költő azt írta: „Az embernek nincs szüksége vallásos helyekre, mint olyanokra, mivel Istent az emberiség szeretetén keresztül is lehet imádni”.

Fel kell tennünk magunknak a kérdést: szeretettel és együttérzéssel viseltetünk-e mások iránt, alázatosak vagyunk-e, képesek vagyunk-e nem mohóságból vagy önző érdekből, hanem szeretetből vagy önzetlenségből másokon segíteni? Ha valaki ezt teszi, miközben anyagi szükségleteit is igyekszik kielégíteni, annál jobb személy lesz. Természetesen először meg kell értenünk az istentisztelet lényegét: szeretet, együttérzés és tolerancia a főbb összetevői.

Azt tanítja, aki tudásra kíván szert tenni, kérnie kell azt. Az Európai Unióban gyakran beszélünk az élethosszigan tartó tanulásról. Hogyan őrizhetjük meg tudásszomjunkat?

A dolgok megismerése és a tudásszerzés végeérhetetlen ösvény. Az ember érdekében ennek olyan folyamatos folyamatnak kell lennie, amely a végső leheletig folytatódik. Az igaz tudás magunknak és az emberiségnek egyaránt hasznos. Általa jó és harmonikus környezet teremthető.

Az európai embereknek szellemileg és szívükben is nyitottnak kell maradniuk. Ez volt az elmúlt európai fejlemények alapja. Jóllehet most sok ország van az unióban, egységesek és van egy Európai Parlamentjük is. És ez az emberi vonás fontos a hétköznapi embereknek. Egy család vagyunk. Mint egy családban, a testvérek vitatkozhatnak a tulajdon felett, de végül úgy viszonyulunk egymáshoz, mint testvér a testvérhez.

Szíriai nagymufti: „félreértelmezik a Bibliát, a Tórát és a Koránt”

A szunnita muzulmán világ ismert vallási alakja Ahmad Badr ad-Din Haszun, szíriai nagymufti szólt fel január 15-én, kedden délben az EP-ben. Az ünnepélyes ülés része volt a kultúrák közötti párbeszéd európai éve alkalmából az Európai Parlamentben rendezett eseménysorozatnak. Strasbourgból való távozása előtt, a nagymufti nyilatkozott az EP weboldalának is.

Ahmad Badr ad-Din Haszun sejk, szíriai nagymufti az országa vallásait képviselő küldöttség élén érkezett Strasbourgba, az Európai Parlament plenáris ülésére. A küldöttség tagja volt a szíriai káld püspökök elnöke, Antoine Odo keresztény püspök is, aki arab nyelvtudásával segítségünkre volt a nagymuftival készített interjú készítésénél.

Tegnap a képviselők előtti felszólalásában úgy fogalmazott, „egyetlen kultúra van, az emberiség kultúrája”. Mit jelent ez abból a szempontból, ahogy a politikai vezetőknek kezelniük kellene a világ konfliktusait?

Tegnap azt mondtam: egyetlen civilizáció van és számos kultúra. A civilizáció egy olyan hatalmas tégely, amely összegyűjti valamennyi kultúrát. Valamennyi kultúra, legyen az német vagy francia, az emberi civilizáció részét képezik. Ám a szellemi kultúra, legyen az keresztény vagy muzulmán, megadja az emberiség erkölcsi dimenzióját. Az emberi civilizáció erkölcsiségen és értelmén alapul. Az értelem felépíti az élet anyagi oldalát, az erkölcsiség pedig szeretetet teremt közöttünk, testvérekként egymáshoz köti az embereket kulturális és szellemi értelemben egyaránt. Ezért ma, a kis faluvá zsugorodott világunkban, élvezhetjük valamennyi kultúra hasznát és mindannyiunk javára egyetlen civilizációba gyűjthetjük őket össze.

Valamikor csak saját közösségünk imáit hallgathattuk. Manapság azonban tv-csatornák ezreit nézhetjük, mindegyik a saját kultúráját közvetítve. Gyermekeink hallhatják az egész világot. Nem tilthatjuk meg nekik, hogy kultúrájukban egyetemesekek legyenek, ugyanakkor azonban meg kell védenünk saját önazonosságunkat, hogy megóvjuk a világ szépségeit. Így válik a kultúrák közötti párbeszéd a boldogság útjává az ember számára, úttá, amely elvezet bennünket a konfliktustól. Ezért nem háborúzhatunk egyetlen civilizációért vagy egyetlen kultúráért, hanem segítenünk kell egymást a világcivilizáció felépítésében.

A szent föld mindhárom fő vallás számára szent, amely vallások mindegyike kinyilvánítja békeszeretét. Mégis a szent földi béke egyelőre elérhetetlennek tűnik. Hogyan magyarázza ezt?

A problémát nem emberek vagy vallások, hanem politikusok okozzák, akik félreértelmezik a vallásos szövegeket; a Bibliát, a Tórát és a Koránt. Az ember a szent és nem egy föld, templom, siratófal vagy mecset. A Bibliában, a Tórában és a Koránban azt olvassuk, hogy egy kisgyermek ujja szentebb, mint az egész föld. A gyermek Isten teremtménye; aki elpusztítja, Istent támadja. Romboljanak bár le minden vallásos épületet, újjá tudjuk építeni őket. De ha Isten teremtménye elpusztul, ki tudja újra életre hívni?

A próféták az emberért jöttek el, és az angyali küldetések is érte vannak. Furcsa viszont az, hogy a szent üzenetet az ember legyilkolásának igazolására használjuk. Beszélünk szent és nem szent népről és helyről. Egyedül Isten a szent. Ha valaki elpusztítja Michelangelo műveit, mit fogunk róla gondolni? – tudatlan, erőszakos, állatias és nem tiszteli az emberi értékeket. De ha elpusztítjuk Isten saját teremtményeit?

Azok, akik taposóaknákat, tömegpusztító fegyvereket építenek, az emberi civilizáció ellenségei, mivel megölik az embert. Úgy gondolom, Nobel is a Nobel-díj létrehozásával kívánta ellensúlyozni annak a rossznak egy részét, amelyet a dinamit feltalálásával okozott. Tegnap azt mondtam térségünkről, a három vallás bölcsőjéről, hogy a Krisztus, az iszlám és a zsidó vallás által közvetített égi üzenet: ne küldj nekünk tüzet! Országaink a fény országai, a Közel-Kelet pedig a fény térsége.

Aleppó egykori muftijaként és Szíria jelenlegi nagymuftijaként, Ön közismerten támogatja a vallásos közösségek békés együttélését. Milyen tanulságokkal szolgált Aleppó, és milyen tanulságokkal

szolgálhat számunkra?

Amikor kineveztek a Szíria Arab Köztársaság nagymuftijának, az emberek azt gondolták, csak a muzulmánok muftija leszek. De a rádión és televízión keresztül közvetített beszédemet követően a muzulmánok, keresztények, világiak és országom valamennyi állampolgára muftijává váltam. Nem korlátozom magamat egy közösségre: azt kértem minden szellemi vezetőtől, legyenek valamennyi szír állampolgár atyjai anélkül, hogy bezárkóznának saját közösségükbe. Próbálom ezt a szemléletet elterjeszteni az egész arab és mohamedán világban, s aztán az egész világon. A szellemi vezetőknek egyetemesnek kell lenniük, nem korlátozhatják magukat közösségükre, hitvallásukra: a pápa nemcsak a katolikusokért felel, hanem a teljes emberiségért, ugyanúgy, ahogy egy mufti sem csak a muzulmánoknak, hanem az egész világnak tartozik felelősséggel.

Interkulturális filmfesztivál az EP-ben

Szerdán a kultúrák közötti európai év keretében interkulturális filmfesztivál kezdődik az EP-ben. A fesztiválon négy hónapon keresztül 14 európai – köztük magyar – produkció kerül bemutatásra. A sort egy szlovén filmalkotás nyitja február 13-án. A filmfesztivált az Európában működő kulturális intézeteket tömörítő, brüsszeli székhelyű EUNIC kezdeményezte.

A filmfesztivál kapcsán szólva Hans-Gert Pöttering, az EP elnöke elmondta: a parlament annak érdekében határozott a projekt támogatásáról, hogy „támogassa azokat a civil társadalom által kezdeményezett projekteket, amelyek hozzájárulnak a kultúrák közötti párbeszédhez”.

Szlovén alkotással indul a filmfesztivál

Az interkulturális filmfesztivál Igor Stek „Expressz, expressz” című alkotásával indul e hét szerdán. A film főhőse egy apját gyászoló férfi, aki céltalanul vonatozva, egyfajta érzelmi utazást téve, keresi önnön helyét a világban.

A szlovén filmalkotást azért választották a fesztivált első produkciójaként, mivel januártól hat hónapig Szlovénia látja el az Európai Unió Tanácsának soros elnökségét. Mint ismert, az Európai Parlament tavaly újtjára indította saját filmművészeti díját, a Lux-díjat.

Az EP-ben a Nyócker!

Az interkulturális filmfesztivál keretében április 7-én az európai nagyközönség megtekintheti Gauder Áron Magyarországot képviselőt „Nyócker!” című filmjét is.

Vaya Con Dios koncert a romák jogaiért az EP-ben

Az 1986-ban alapított Vaya Con Dios első száma, a „Just a friend of mine” egy csapásra világhíressé tette a belga formációt. A spanyol flamenco zenét régi amerikai slágerekkel, cigányzenével és a francia sanzonokkal is elegyítő együttes azóta végigtornézta világot. Az EP-ben idén először ünnepelt április 7-ei nemzetközi romanap alkalmával Brüsszelben is koncerteztek, hogy felhívják a figyelmet az európai romák helyzetére. Alább Dani Kleinnal, az együttes frontasszonyával beszélgetünk.

Dani Klein európai parlamenti fellépésére a kultúrák közötti párbeszéd európai évében került sor.

Hogyan kezdett el érdeklődni a romák helyzete iránt?

Formációm sokat koncertezik Kelet-Európában, ahol sok roma él. Amikor a Djelem, djelem” című cigányhimnuszt énekelem, az emberek nagyon lelkesek és azonosulnak a dallal. Ám gyakran elég diszkriminatív személyes hozzáállást tanúsítanak a romákkal kapcsolatban. Ezt elég visszataszítónak találom; egyrészt magunkévá tesszük és élvezzük a roma kultúra legjavát, másrészt pedig megkülönböztetést alkalmazunk azzal szemben. Politikai üzenetem nincs, csak annyi, hogy tisztelnünk kell egymást.

Pozitívabb hozzáállást sürget a romák iránt, hangsúlyozva az európai kultúrához való hozzájárulásukat.

Igen, mivel a cigányzene hozzájárult a művészetekhez általában. Nem vagyok komolyzene-szakértő, de Brahms ma nem lenne Brahms, ha nem létezett volna cigányzene, és ez egyaránt vonatkozik sok hagyományos zenére. Zenéjük, nyelvük, hagyományaik hozzájárulnak az európai kultúra gazdagságához. A romák valamiféleképpen nem hajlandók feladni szokásaikat, utazni akarnak, nem röghöz kötöttek. Csodálom őket, mivel ellenállnak a megváltoztatásukra irányuló akarathoz.

Jelenleg sok romát látni piros közlekedési lámpáknál. Sokan azt mondják: „nem adakozok, így könnyű élni”. Úgy vélem, épp ellenkezőleg: így nagyon nehéz élni! Van-e valaki, aki egész nap nyelné a szén-dioxidot 15–20 centesekért és egy megvető pillantásért? Ez nem megfelelő hozzáállás. Pozitív oldalról kell megközelítenünk a kérdést.

Hozzájárulhat-e Európa e megközelítés megváltoztatásához?

Nem tudom, milyen jogköre van Európának, nem vagyok jártas a politikában. De ha vannak eszközei, hát persze. Európa kezdeti célja a francia-német megbékélés volt. Ha Európa célja a béke, akkor ez bizonyára segíthet abban, hogy elfogadjuk a romákat, mint Európa részeit, sajátos jellemzőikkel együtt.

Művészként mikor határozta el, hogy részt vállal a romák ügyének előmozdításában?

Általában a helyes ügy érdekében vállalkozom ilyenre – a szabadság és a mások tiszteletben tartásához kapcsolódó értékek védelmét támogatandó. A zenészek között a fajgyűlölet kevésbé kitapintható, mint más körökben. Művésznek lenni annyit tesz, mint a társadalom peremén élni. A művészeket egy bizonyos mértékben a társadalom sem szereti, s önkifejezésük módjainak megtalálásáért küzdenek. A művészek az őket megérintő hatásokból élnek – a mi zenénket különböző zenék táplálják.

Az a tény, hogy mi magunk is marginálisakká válunk közelebb hoz bennünket a társadalom peremén élő más közösségekhez. A művészet mindig is tabudöngető volt, felnyitott a szemeket és szellemeket.

Pöttering Katarban: partnerség a tudatlanság és a szélsőségek ellen

Az idei év a kultúrák közötti párbeszéd európai éve, amelynek egyik fő célkitűzése az arab és iszlám országokkal folytatott párbeszéd előmozdítása. Ennek keretében először járt az Európai Parlament elnöke, Hans-Gert Pöttering az Öbölmenti Együtműködési Tanács (ÖET) egyik országában, Katarban, ahol beszédet mondott a Demokrácia, Fejlődés és Szabadkereskedelem című 8. Dohai Fórumon.

Beszédében az EP elnöke felvetette az ÖET-nek az Euro-Mediterrán Parlamenti Közgyűlésben (EMPA) történő részvételének lehetőségét: „Úgy vélem, mindenképpen Önök alkotják a »következő lépést« szomszédságunkban. Nemcsak földrajzi és geostratégiai megfontolások, hanem az elindított erős konvergenciák okán is”. Pöttering javasolja, hogy két ÖET-tagállambeli képviselő megfigyelőként vegyen részt az Euromed Közgyűlésében.

A házelnöke kiemelte: az EU–ÖET partnerség „kulcsfontosságú elem a térség geopolitikai stabilitásának fenntartásában”, hozzátéve: az EU-nak és Katarnak „partnereknek kell lenniük a párbeszédben annak érdekében, hogy leküzdhessük a téveszméket és a tudatlanságot, ami túl gyakran összecsapásokhoz, erőszakhoz és szélsőségekhez vezet”.

Katari látogatása során Pöttering az energia, a közel-keleti békefolyamat, Irán, a térségi stabilitás, a vallás és a tolerancia kérdésköréről tárgyalt a katari kormány tisztviselőivel, köztük a katari emírrrel.

Izraeli, palesztin és európai fiatalok találkozója az EP-ben

Huszonegy fiatal közel-keleti és európai politikai vezetőt látott vendégül az EP-ben Hans-Gert Pöttering, az Európai Parlament elnöke május 25. és 28. között. Az ifjú izraeli, palesztin és európai politikusok brüsszeli látogatásának költségeit a házelnök saját forrásból, a tavaly elnyert Hallstein díjával járó pénzjutalomból fedezte. A fiatalok „esélyt láttak a bizalom alapjának megteremtésére a jövő nemzedékei között”. A találkozó részét képezte a 2008-as kultúrák közötti párbeszéd európai éve alkalmából meghirdetett rendezvénysorozatnak.

Interjú Hauwa Ibrahimmal, a 2005. évi Szaharov-díj nyertesével

Az afrikai ifjúság nemzetközi napja alkalmából, és az EP kultúrák közötti párbeszéd európai évének részeként június 12-én konferenciát rendezett Brüsszelben, ahol jelen volt Hauwa Ibrahim, az EP Szaharov-díjának 2005. évi nyertese is. Brüsszeli látogatása alkalmából a szörnyű végtől számos embert megmentő nigériai ügyvédnő az EP weboldalának is nyilatkozott.

Mi az afrikai fiatalok célja? Miben reménykednek, mire törekszenek?

Az afrikai fiatalok hozzá akarnak járulni a békéhez, a szabadsághoz és az emberi méltóság megőrzéséhez. Lehetőséget szeretnének arra, hogy ne kelljen azon gondolkodniuk, mit esznek holnap, meg akarnak szabadulni az olyan őket gúzsba kötő dolgoktól, mint a szegénység. Lehetőséget szeretnének, hogy pozitív változást érhessenek el társadalmuk, országaik és a világ számára. Úgy vélem, emberközpontúbb gazdaságra és méltóságteljesebb globalizációra van szükségünk. Terrormentes, biztonságos világot szeretnénk.

Hogyan segítheti az EU és az EP az afrikai fiatalokat?

Nagy megtiszteltetés, hogy az Európai Parlament nemzetközi napot szervez az afrikai ifjúság számára! Az egyik dolog amivel országomban, Nigériában szembesülünk az a kormány következtlen szakpolitikái. Nem megfelelő az infrastruktúra. Egy olyan iskolában például, ahova régebben 5-600 gyerek járt, most pedig ezer tanuló látogatja, nem bővítették ennek megfelelően a felszereltséget. Aztán itt van a tanárképzés kérdése. Az EU meghívhatna afrikai tanárokat, hogy megnézzék milyenek itt az osztálytermek, a tankönyvek és a laboratóriumok, vagy képezhetné őket különböző területeken. Az EU lehetne az éjjeli fény, amely mutatná nekünk utat.

Milyen visszhangja volt Afrikában, hogy Ön nyerte az EP 2005. évi Szaharov-díját?

Hatalmas hatással volt. Jobban meghallották hangomat, növelte hitelességemet, de mindenekelőtt nemzetközi színteret és elismertséget biztosított. Mivel az oktatás a szenvedélyem, a Szaharov-díjjal járó pénzjutalomból létrehoztunk egy analfabetizmus elleni jótékonyági alapítványt, amihez mások is adakoztak. Most 5 százalékos kamatot hoz a pénz egy bankban. Ezzel az 5 százalékkal 32 olyan gyereket iskoláztunk újra, akiknek egyébként erre nem lenne pénze.

Annak idején az Abujai Egyetemen oktattam. Észrevettem, hogy 3 ezer diákra csak 200 használható jogi tankönyv jutott. A kormány meg akarta tőlünk vonni az akkreditációt, mivel nem feleltünk meg a követelményeknek. Ekkor nyertem el a Szaharov-díjat. Meghívtak előadni Minnesotába, ahol beszéltem a tankönyvhiányról. Erre 8 ezer könyvvel ajándékoztak meg bennünket. Részben a Szaharov-díjjal járó pénzjutalomból finanszíroztam a könyvek Amerikából Nigériába történő szállítását. Elmondhatom tehát, hogy az EP megmentette az Abujai Egyetem akkreditációját.

Asma Jahangir: „a vallás nevében elkövetett erőszak nem hagyható büntetlenül”

Az EP múlt heti strasbourgi ünnepélyes ülésén a pakisztáni Asma Jahangir, az ENSZ vallásügyi különleges jelentéstevője szolt a képviselőkhez. A kultúrák közötti párbeszéd európai évébe beletartozik a vallások közötti dialógus is – vélte a politikus asszony. Alább az EP weboldalának fejt ki gondolait e témában.

A kultúrák közötti párbeszéd fogalma kissé akadémiakusan hangzik. Mit jelent ez a gyakorlatban, és miért kellene, hogy érdekelje a hétköznapi embereket?

Meggyőződésem szerint a kérdést nem „akadémikus”, hanem „aktivista” módon kell megközelítenünk. A kultúrák közötti párbeszéd arról szól, hogy teret nyitunk különféle hangoknak és életmódoknak. De ez nem csak beszédet, hanem kölcsönhatást is jelent, egy erre alkalmas környezet megteremtését, inkább mint a különböző fajú és vallású emberek gettósítását.

Mit tehetnek az olyan szervezetek, mint az EU és az ENSZ a kultúrák közötti párbeszéd kiszélesítése és a vallási tolerancia növelése érdekében?

Amikor az emberek azt érzik, hogy nem fogják őket meghallgatni vagy megérteni, akkor erőszakhoz folyamodnak. A kölcsönhatás nagyon fontos tehát ebben az értelemben az erőszak megelőzése érdekében. Európának, illetve a nemzetközi közösségnek egyértelművé kell tennie, hogy az erőszak nem járhat büntetlenséggel, különösen azon kormányok számára, amelyek hajlamosak eltekinteni a „vallás nevében” elkövetett erőszak megbüntetésétől. Európának ebben vezető szerepe van, mint jórészt demokratikus térség, amely megmutathatja számunkra, hogyan lehet valódi plurális úton elmélyíteni a demokráciát.

Mit tart a legfontosabb tényezőnek a kultúrák közötti párbeszéd előmozdításában?

A média fontos szerepet játszik, nagyon ritkán játszott negatív szerepet. A kultúra a kultúrák közötti párbeszéd előmozdításának további módja. Az indiai filmek hatalmas szolgálatot tettek például a közösségi harmónia oktatásáért. Az oktatás szintén nagyon fontos, mivel az emberek az oktatáson keresztül alakítják ki személyiségüket. Csakúgy, mint a család, ami nemcsak a nevelésről szól, de arról is, hogy megakadályozzuk a családokat és a közösségeket olyan korlátozások megtételétől, amelynek bizonyos fokán túl nem lehetséges a párbeszéd. Továbbra is élnek például az előre elrendezett házasságok, amelyek gyakran tabuk, még oly sok civilizált társadalomban is. Szintén fontos, hogy a politikusok nyíltan beszéljenek dolgokról. Valamennyi szabadságjog középpontjában az emberek méltóságának kell lennie – legyen az vallásszabadság, szólásszabadság vagy ahhoz való szabadságjogunk, hogy ne lehessünk kizsákmányolhatóak.

Ma az ENSZ egykori főtitkárát, Butrosz Butrosz-Galit idézve azt mondta: „Egyszerre vagyunk hasonlóak és különbözőek”. Miben hasonlítunk egymásra? Hogyan mozdíthatja elő az egyszerű uniós polgár a kultúrák közötti párbeszédet?

Valaha az egyik legkevésbé kedvezményezett társadalmi réteggel dolgoztam együtt, és számukra a méltóság ugyanolyan fontos, mint bárki más számára, aki jobb körülmények között él. Ha megalázzunk valakit – függetlenül annak bőrszínétől vagy vallásától – ugyanazt érezzük. Ebben az értelemben tehát mindannyian ugyanolyanok vagyunk. Nagyon különbözőek lehetünk azonban hitünkben, életfelfogásunkban, szellemi elképzeléseinkben. Sok tekintetben ugyanolyanok vagyunk tehát, mégis különbözőek.

Európa nagyon kedvezményezett térség, polgárai sok képességgel rendelkeznek. A polgároknak először is politikai vezetőiket kell vezetniük, mintsem fordítva. A hétköznapi polgároknak kell mutatniuk az irányt, szerepmódelleket javasolva, még akkor is, ha népszerűtlen álláspontra kell helyezkedni. Európában ezt sokkal inkább megtehetik a polgárok, mint bárhol másutt.

Hallani néha, hogy a konfliktus érdekes, a harmónia pedig unalmas. Hogyan lehet a médiát meggyőzni arról, hogy figyeljen a kultúrák közötti párbeszédre, valamint a vallások közötti erőszakra?

A média azt viszi az emberek elé, amit ők látni akarnak. Ha konfliktus támad a párbeszédben, arra ráharap a média. Ha unalmas a párbeszéd, vagy olyan párbeszédről van szó, ahol az emberek egymás hátát veregetik, az a médiát valószínűleg nem fogja érdekelni. Amikor kreatív munkát végeznek az emberek, a média általában beszámolt róla.

Derűlátó tehát a jövő tekintetében?

Derűlátó vagyok, mivel bárhol is jártam, mindenhol azt láttam, hogy az emberek túlnyomó többsége hajlandó sokszínűségben élni. Gyakran egy kisebbség ejti túszul a többséget. Ezért úgy vélem, amikor a kormányok és a közvéleményformálók elkészítik stratégiájukat ennek az erőszak-, megkülönböztetés és vallási üldöztetésellenes többségnek kell hangot adniuk.

Afrika-hét az EP-ben szeptember 8. és 12. között

Afrikai hetet tartottak az Európai Parlament brüsszeli épületében szeptember 8. és 12. között. A kultúrák közötti párbeszéd európai évében megrendezett héten kulturális és politikai jellegű események várták az érdeklődőket.

Politikai rendezvények

Az Európai Parlament szakbizottságai az afrikai hét keretében afrikai témákra összpontosítottak. Ülésztek az AKCS–EU (afrikai, karibi, csendes-óceániai – európai uniós) Közös Parlamenti Közgyűlésének bizottságai, valamint szeptember 10-én rendkívüli találkozót tartott az EP fejlesztési szakbizottsága az éhezőknek felajánlott egymilliárd eurós támogatási keretről. A találkozón részt vett Josep Borrell szakbizottsági elnök, Ngozi Okonjo-Iweala, a Világbank és Jacques Diouf, a FAO képviselője. Ugyanezen a napon kerekasztal-megbeszélést tartottak az afrikai diaszpóra fejlődésben játszott szerepéről.

A hét fő eseménye a Pánafrikai Parlament (PAP) és az AKCS–EU Közös Parlamenti Közgyűlésének közös ülése volt, ahol részt vett az irodalmi Nobel-díjas nigériai író és színházi személyiség Wole Soyinka. A szeptember 11-én, csütörtökön megrendezett zárórendezvényen felszólalt Hans-Gert Pöttering EP-elnök, valamint Gertrude Mongella PAP-elnök.

Kulturális események

Az afrikai kortárs művészet legjobbját bemutató audiovizuális installációk, fénykép-, szobor-, szötte- és videokiállítások várták az érdeklődőket. A parlament brüsszeli épületének homlokzatán pedig Malick Sidibé Arany Oroszlán életmű-díjas afrikai fotóművész képei voltak láthatóak. Andries Botha dél-afrikai szobrász elenféantszobra fogadta a látogatókat a parlament épületének Paul-Henri Spaakról elnevezett szárnya felőli bejáratánál.

Brüsszel Ixelles negyedének – ebben a negyedben él a belga főváros legnagyobb számú afrikai közössége és itt található az Európai Parlament épülete is – önkormányzatával együttműködésben a hét keretében afrikai zenészek adtak koncertet a Fernand Cocq téren.

Fotógaléria: A dalai láma az EP-ben

A dalai láma az emberi értékek fontosságáról és a vallások békés együttéléséről beszélt az Európai Parlament ünnepélyes brüsszeli plenáris ülésén csütörtökön. A kultúrák közötti párbeszéd európai éve alkalmából meghívott láma beszéde második részét Tibet kérdésének és jövőjének szentelte.

„Erőszakmentes megközelítése rendkívüli példája annak, hogyan lehet elkötelezetten és békésen kampányolni egy arra érdemes ügyért” – mondta a buddhizmus jeles képviselőjét üdvözölve a parlamentben Hans-Gert Pöttering házelnök.

Az alábbi linkekre kattintva felelevenítheti a láma parlamenti felszólalásának néhány emlékezetes pillanatát és újra hallgathatja a teljes beszédet.

Jonathan Sacks főrabbi: „A reményvesztettség politikája mindig veszélyes”

„Most arról van szó, hogyan beszéljünk a mérsékelttel annak érdekében, hogy elszigeteljük a szélsőségeket” – mondta az Európai Parlament weboldalának Jonathan Sacks, az Egyesült Királyság és a Brit Nemzetközösség Egyesült Héber Kongregációjának főrabija. A főrabbi azt is elmondta: „egy történelmet ismerő zsidó soha nem adhatja fel a reményt”. Sacks a kultúrák közötti párbeszéd éve alkalmából szólalt fel az EP-ben.

Jonathan Sacks főrabbit az EP-ben elmondott beszédét követően kérdeztük.

Európa és Amerika enyhén különböző többnemzetiségű és többvallású társadalmi modellt kínál. Mit tanulhatnak egymástól az európaiak és az amerikaiak?

Az amerikaiaknak mindig is újonnan érkezőket kellett integrálniuk a társadalomba, tehát a „szövetség” mindig is az Egyesült Államok politikai kultúrájának része volt. Ám a „szövetség” fogalma a reformáció utáni európai politikai kultúrából származik, amely sokat merített a héber Bibliából. Javasolom, hogy Európa térjen vissza ehhez az elképzeléshez, amely egyesíteni tudja a különböző kultúrákhoz tartozó csoportokat. E fogalom a politikai azonosságtudat nagyon befogadó formája. Ha fel akarunk építeni egy társadalmat, mindenkit be kell vonnunk az építésbe. Ha hozzájárulunk valamihez, részeseivé válunk.

Az USA átvette tehát Európától ezt az elképzelést. Átvették, használták, miközben Európa elfelejtette azt. A fogalom 17. században született, amikor az európai nemzeteknek valamiféleképpen egységesíteniük kellett önmagukat. Másféleképpen ez nem működik. A 19. század racionalizmus elleni romantikus reakciója létrehozta a faji alapú nemzetállamokat. Ha faji, vagy vallási alapon hozunk létre államokat, kizárólagos nemzeteket teremtünk. Ez tudjuk hova vezetett: két világháború és a holokauszt, soha többé nem járhatunk tehát ezen az úton.

Ön is találkozott iszlám radikálisokkal. Szót értett valakivel?

Ahhoz, hogy valakivel beszélgetni tudjunk, el kell ismerjék a szóláshoz való jogomat, partnerként tekintve rám a párbeszédben. Aki tagadja pusztán létezésemet, önazonosságomat, ahhoz való jogomat, hogy jogaim lehessenek nem tekinthető partnernek a párbeszédben. Most nem arról van tehát szó, hogyan beszéljünk a szélsőségekkel, hanem arról, hogyan beszéljünk a mérsékelttel annak érdekében, hogy elszigeteljük a szélsőségeket.

Európának fel kell hatalmaznia a mérsékeltet, hogy margóra szorítsák a szélsőségeket. Ez politikai kihívás, mivel a média sajnos hatalommal ruházza fel a szélsőségeket. Ha valaki eltérít egy olajszállító tartályhajót, felrobbant valamit, embereket öl meg, publicitást kap. Maga a média szerkezete szerepmódellként mutatja be a szélsőségeket a kiábrándult fiatalok előtt. Hősöket csinál belőlük. Aztán a fiatalok azt mondják: „én is ilyen szeretnék lenni”. Ha nincs egy ez ellen fellépő erő, akkor mindenki slamasztikában van. Ne beszéljünk tehát a szélsőségekkel, hőseink a mérsékeltnek legyenek!

A Közel-Keletre gondolván, a vallásoknak nem inkább a megértés eszközeinek, mintsem háborús oknak kellene lenniük?

A vallás olyan, mint az időjárás. Néha napsütéses, akkor szeretjük az időt, néha pedig hideg, esős, akkor meg ki nem állhatjuk. Nem létezik rossz és jó dolgok nélküli vallás. A gyors változás, az egyensúlyvesztés, a bizonytalanság és a félelem korában az emberek azokhoz fordulnak, akik bizonyosságot nyújtanak neki, és ezek mindig a szélsőségesek. Számukra a világ egyszerű: nekünk igazunk van, nekik pedig nincs. Politikai felfordulás és vallási szélsőségeség esetén azok az igazi hősök, akik vallásukon belül ellenállnak a szélsőségeseknek. Ezért egyeseket megöltek, másokat kiközösítettek. Bátorság kell a szélsőségekkel szembeni kiálláshoz. De ha mindezt humorérzéssel tesszük, és másokat is megnyerünk, akkor legyőzhetjük őket.

Az izraeli és a palesztin vallási vezetők közt egyaránt vannak nagyon békeszerető, a másik oldal őszinte vallásosságát elismerő emberek. Hogy többségben lennének-e? Ez nem igazán számít – mivel hídépítőkre van szükség, s legyenek bár sokan vagy kevesen, értékelni, használni kell őket.

A történelmet szemlélve, van-e arra valós esély, hogy a különböző vallások békében együtt éljenek?

Az emberek összekeverik a derűlátást a reménnyel, márpedig van különbség. A derűlátás abban való hit, hogy jobbra fordulnak a dolgok. A remény pedig abban való hit, hogy ha elég keményen dolgozunk, képesek lehetünk jobbá tenni a dolgokat. A derűlátás tétlenségen, a remény tevékenységen alapuló erény. A derűlátáshoz nem kell bátorság, csupán egyfajta naivitás. A reményhez viszont nagyfokú bátorság kell.

Annak tudatában, amin népünk 3 ezer valahány éven keresztül ment, nincs olyan történelmünket ismerő zsidó, aki derűlátó lenne, de egy zsidó soha nem adhatja fel a reményt. Izrael nemzeti himnusza is a reményről szól. Nekünk vallási vezetőknek a remény ügynökeinek kell lennünk egy reményvesztettséghez közeli világban. Ez állhatatosságot, sőt bátorságot igényel, de nincs más út: a reményvesztettség politikája mindig veszélyes.

A viccek is a remény részei?

Mindenképpen! A humor a remény első unokatestvére. Javasoltam is Pöttering elnök úrnak, hogy a kultúrák közötti párbeszéd európai évét követően megpróbálhatnák megrendezni a humor európai évét. Persze csak vicceltem!

I. Bartolomaiosz pátriárka: „Keresztények és muzulmánok: egyazon Isten gyermekei”

I. Bartolomaiosz konstantinápolyi ortodox pátriárka – weboldalunknak nyilatkozva – üdvözölte Európának a muzulmánok irányában tanúsított nyitottságát, elítélte viszont, hogy ez nem mindenütt talál viszonzásra az arab világban. Az ortodox világ ökumenikus vallási vezetője arról is szólt, hogy hazájában a konstantinápolyi keresztény kisebbséget másodosztályú állampolgárokként kezeli a muzulmán többség.

A béke és a tolerancia fontosságáról, a kisebbségek tiszteletéről beszélt, és Törökország EU-tagsága mellett is szólt I. Bartolomaiosz konstantinápolyi ortodox ökumenikus pátriárka szeptember 24-én az Európai Parlament ünnepélyes ülésén Brüsszelben. Erre a kultúrák közötti párbeszéd európai éve alkalmából kerül sor. A pátriárka parlamenti felszólalását követően weboldalunknak is nyilatkozott.

Miként látja Európában a vallás és a politika közötti kapcsolatot?

A vallás és a politika együtt él, mivel mindkettő az embert szolgálja, az emberért van. A politikus nem rejteti el hitét, vallását, mivel ez létének és hivatásának része. Az európai kultúra a keresztény hiten, az evangéliumi tanításokon alapul, ám ez nem jelenti azt, hogy Európán kívül kellene rekesztenünk bárkit is, aki nem keresztény. A keresztények és a nem keresztények együttélése egymás kölcsönös gazdagításához vezethet.

Egyik kiemelt célkitűzéseként jelölte meg a vallások közötti párbeszédet. Hogyan értékeli a keresztények és muzulmánok jelenlegi viszonyát Európában?

A több millió muzulmán létezése Európában mára realitássá vált. Nekünk keresztényeknek, akik a többséget alkotjuk itt Európában, a kisebbségekkel együtt harmóniában való együttélésre kell törekednünk egyazon Isten gyermekeiként. A muszlimoknak, vagy bármely más kisebbségnek nem szabad gettóban élniük: beilleszkedve kell élniük egy őket befogadó társadalomban, előnyét élvezne annak, amit a többségi társadalom számukra nyújtani tud.

Az európai társadalom nyitott: látjuk, hogy számos európai városban épülnek mecsetek, amit természetesen tartunk. Ennek azonban kölcsönösnek kell lennie. Igazságtalan például, hogy nem épülhet keresztény templom Szaúd-Arábiában. Mi Konstantinápolyban egy nagyon kis keresztény kisebbséget alkotunk, és teljes mértékben eleget teszünk az állammal szemben fennálló kötelezettségeinknek. Nem mindig kezelnek azonban a többségi muzulmánokkal egyenrangúan bennünket. Másodosztályú állampolgároknak érezzük magunkat, ami elszomorító.

„Zöld pátriárkaként” is emlegették Önt környezetvédelmi ügyekben tanúsított kiállásáért. Honnan ez az elkötelezettség?

Elődömtől, a néhai Dimitriosz pátriárkától örököltém ezt az érdeklődést, aki szeptember 1-jét környezetvédelmi imanappá nyilvánította. A környezet védelme az egész világot érintő sürgős kérdés.

Az egyháznak kötelessége cselekedni. Fokoznia kell az emberek – különösen a bolygónk jövőjét meghatározó fiatalok – tudatosságát. Ez a kérdés keresztényeket és nem keresztényeket egyaránt érint, mivel bolygónk a közös „oikos”unk. Ebből a szóból származik az ökológia, ami görögül házat, otthont jelent.

Hogyan látja Törökország uniós csatlakozását?

Törökország jó kapcsolatot ápol valamennyi szomszédjával, ideértve Görögországot, Bulgáriát és Romániát, az EU három ortodox többségű tagállamát. E kapcsolatok segíteni fogják Törökországot az uniós csatlakozási tárgyalások folyamán, és a szomszédos népek javára válnak majd.

Sokan azt mondják, hogy Törökország szinte teljesen muzulmán ország, amelynek nincs helye Európában. Úgy véljük, a vallási különbözőség nem lehet akadály. Ha Törökország teljesíti az uniós csatlakozás valamennyi feltételét, annak ellenére, hogy lakossága muzulmán, felvehető az EU-ba. Ez egy más világ, amely képes együtt élni azonban a keresztény világgal. Európában mindenki számára van hely, amíg tudunk alkalmazkodni, és nem élünk gettókban.

Arab hét az Európai Parlamentben

A kultúrák közötti párbeszéd európai évének keretében, az afrikai hetet követően, ezúttal arab hetet tartott az EP Brüsszelben. Az Európa és az arab világ kapcsolatára összpontosító rendezvénysorozat részeként viták, kiállítások, koncertek várták az érdeklődőket.

Arab hetet tartottak az Európai Parlamentben november 3. és 7. között. A héten az EP emberi jogi albizottságának és külügyi szakbizottságának tagjai az emberi jogoknak az arab világban való érvényesüléséről tartottak vitát Amr Mussza, az Arab Liga főtitkárának részvételével. Iraki parlamenti képviselők is jelen voltak az arab héten, hogy tájékoztassák az EP-képviselőket az iraki helyzetről és a jövőbeli kilátásokról.

Kalligráfia, kortárs arab művészet

Az arab héten az érdeklődők bepillantást nyerhettek az arab írásművészet rejtelmeibe Hassan Massoudy alkotásain keresztül, Yasmina Khadra algériai származású író pedig könyveiről beszélt. Emellett egy 30 kortárs arab alkotóművész festményeit, fényképeit, szobrait bemutató kiállítás is nyílt az EP brüsszeli épületében és annak környékén. Az arab zene kedvelőit pedig nyilvános koncert várta november 5-én, szerdán a brüsszeli Flagey téren, ahol marokkói és szaúdi-arábiai zenészek léptek fel.

A hét legemlékezetesebb pillanatainak felidézéséhez kattintson a fényképre!

Wole Soyinka, Nobel-díjas nigériai író a kultúrák közötti párbeszédéről

Wole Soyinka az afrikai diktatórikus rendszerek kíméletlen bírálója, világszerte elismert nigériai író, aki a fekete-afrikai írók közül elsőként részesült irodalmi Nobel-díjban. Szókimondásáért a börtönt is megjárta, s ha kellett önkéntes száműzetésbe vonulva tiltakozott a politikai zsarnokság ellen. Az EP-ben megrendezett afrikai héten szenvedélyes beszédében arra buzdított: ne hunyjunk szemet az emberiség elleni bűntettek felett, igazságtételt követelve az emberi jogok megsértéséért.

Wole Soyinkát az 1967-es nigériai polgárháborúban való konspirálás vádjával közel két éven keresztül politikai fogolyként tartották börtönben. Színdarabjaiban, esszéiben, regényeiben, verseiben nyíltan kritizálta a nigériai politikai rendszert, a korrupció burjánzását, a politikai zsarnokságot, a személyi kultuszt, az afrikai diktatúrákat – köztük a zimbabwei Mugabe-rezsimet. Alább ő nyilatkozik az EP weboldalának.

Szeptember 11-én, csütörtökön részt vett az EP afrikai hetének záróeseményén, ahol a kultúrák közötti párbeszédéről vitáztak. Mit jelent Önnek a kultúrák közötti párbeszéd?

A kultúrák közötti párbeszéd számomra egy emberi jelenség, ami arról szól, hogy hogyan alkalmazzuk, hogyan mozdítsuk elő az ilyen párbeszédet. Elvárható, hogy mára a nemzetközi közösség elérte azt a szintet, hogy erodálódott a kultúrák hierarchiájának fogalma. Sokkal előrehaladottabb az ismeretlen, idegen kultúrák elismerése, sokkal nagyobb a kulturális jelenség elterjedtsége. Számomra tehát azt jelenti, hogy fokozni kell a kulturális cserék mechanizmusait.

Munkássága során számos Afrikát érintő politikai témát dolgozott fel – korrupció, hatalommal való visszaélés, stb. Mi a szerepe egy költőnek, drámaírónak a társadalomban – Afrikában és Európában?

Itt újból a kulturális kölcsönhatással találjuk magunkat szemben, és nyilván minden kultúrának megvannak a maga prioritásai. Mindig azt vallottam, hogy a politikai kérdéseknek létjogosultságuk van a kulturális programokban. Az emberek állandóan azt kérdezik: „mi az egyén közösségben betöltött helye?”. Úgy vélem, a kultúra szociálpolitikai összetevője, legyen az az afrikai kontinensen vagy a Szovjetunióban, utat tör magának. Úgy mint a víz, felszínre tör.

Az előbb „kulturális cserék mechanizmusairól” beszélt. Mit ért pontosan ez alatt?

Például a British Council és az Alliance Française időnként színházi társulatokat küldenek Afrikába – Nigériába –, ahol azok előadásokat, műhelyeket tartanak. Aztán nigériai társulatok utazhatnak külföldre, és olyan színházi formákat mutathatnak be a közönségnek, amelyekkel még soha nem találkoztak.

Egy másik példa a helyi fesztiválok nemzetköziesítése. Egy példa az egyetememen megrendezett „Maszkok, maskarák és marionettek” elnevezésű fesztivál, ami alkalmat teremtett, hogy bemutassuk a nigériaiaknak a világ álarcos hagyományait. Meghívtuk Japán, Kína, és a skandináv országok képviselőit. Sok nigériai nem is tudja, hogy az álarcba öltözésnek hagyománya van ezekben az országokban – azt hitték, ez csak Afrikában van így.

Ez kétségtelen hasznos volt a nigériaiak számára, mivel a létező vallási fundamentalizmus aláássa a kultúrák közötti megértést és az emberek horizontját. Sok nigériai keresztény és muszlim – ideértve diákokat is – még mindig azt hiszi, hogy a maszkok fetisiszta, pogány, barbár jelképek.

Milyen érzés az Európai Parlament Afrika-hetének meghívott előadójának lenni?

Milyen érzés? Ismerős terepen vagyok! Amikor bajban voltunk, rendszeresen látogattam a képviselőket, beszéltem velük. Amikor országunkban a helyzet stabilizálódott és meghívtak ide, ez alkalmat kínált megköszönni a legutóbbi nigériai diktatúra alatt nyújtott segítségüket. Rendszerint akkor hívnak, amikor válság

van – remélem soha többé nem kell ilyen körülmények között visszatérnem.